

# DIAK

**Vilma Huovinen**

**Annika Koskinen**

**Janna Koski**

Sosionomi, kirkon nuorisotyö

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, 2026



**Ammattilaisten ääni  
ammattioppilaitoksen opiskelijoiden  
hyvinvoinnista**

## TIIVISTELMÄ

Vilma Huovinen, Annika Koskinen ja Janna Koski  
Ammattilaisten ääni ammattioppilaitoksen opiskelijoiden hyvinvoinnista  
32 sivua ja 3 liitettä  
Kevät 2026  
Diakonia-ammattikorkeakoulu  
Sosionomi, kirkon nuorisotyö AMK

Nuorten hyvinvointi on puhututtanut sosiaalisessa mediassa sekä perinteisessä mediassa jo hetken aikaa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan, kahden syrjäytyneen nuoren vuoden tukikustannukset kattavat yhden terveydenhoitajan vuosipalkan. Silti ammattioppilaitoksissa on resurssipulaa henkilökunnassa, eikä apua riitä kaikille opiskelijoille. Tämän laadullisen opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten Ammattioppilaitos Keudan henkilökunta, Keudan opiskelijahuolto ja Keravan seurakunta kokivat nuorten hyvinvoinnin tukemisen sekä mitkä tekijät vaikuttivat merkittävimmin nuorten jaksamiseen arjessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella, miten ammattilaiset pystyivät auttamaan nuoria opintojen tukemisessa, ennaltaehkäisemään opinnoista putoamista sekä tukemaan kouluarjessa. Opinnäytetyössä tarkasteltiin myös, millaista tukea Keravan seurakunnan nuorisotyö tarjoaisi nuorille. Opinnäytetyötä varten haastateltiin kahta Keudan opettajaa, yhtä Keudan opiskelijahuollon työntekijää ja yhtä Keravan seurakunnan nuorisotyöntekijää. Aineiston analyysissä käytettiin teemoittelua. Analyysin avulla esiin nousi neljä teemaa, jotka toistuivat aineistossa. Teemat olivat nuorten elämänhallinta keinot, ryhmäkokojen merkitys hyvinvoinnin tukemisessa, oppilaitoksen käytössä olevat keinot hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvoinnin kehittämiskohteet

Haastatteluaineistojen perusteella opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttivat erityisesti ryhmäkoot, opiskeluhuoltopalveluiden saatavuus sekä nuorten arjenhallinnan taidot. Suuret ryhmäkoot kuormittivat opiskelijoita sekä vaikeuttivat erityisesti keskittymis- ja oppimisvaikeuksista kärsivien opiskelijoiden oppimista. Tarvittavaa pienryhmäopetusta ei pystytty järjestämään rajallisten resurssien takia. Haastatteluaineistoista nousi esiin myös nuorten jaksamiseen vaikuttavat tekijät kuten ihmissuhteet, perhetilanteet ja mielenterveys haasteet. Lisäksi haastatteluissa ilmeni seurakunnan työn puute Keudassa, tässä havaittiin kehittämistarvetta.

Asiasanat: hyvinvoinnin edistäminen, ammattioppilaitos, opiskelijat

## ABSTRACT

Vilma Huovinen, Annika Koskinen and Janna Koski  
Professionals' perspectives on the well-being of students in a Vocational School  
32 pages, 3 appendices  
Spring 2026  
Diaconia University of Applied Sciences  
Bachelor of Social Services

The health and wellbeing of youth have prompted conversations on social and traditional media for a while. According to the Finnish Institute for Health and Welfare, the subsidized costs for two socially marginalised youths for two years cover the annual salary of on a public health nurse. Yet, the vocational school is short of resources in terms of staff, and there is not enough help for all students. The aim of this qualitative thesis was to explore how the staff of the Keuda vocational school, the Keuda student healthcare and the Kerava parish experienced the support for young people's well-being, and which factors strongly influenced young people's level of coping in everyday life. The aim of the thesis was to continue exploring how professionals could help young people in supporting their studies, prevent them from quitting studies and support them in everyday life at school. The thesis also examined what kind of support the youth work of the Kerava parish could provide to young people. Two teachers from Keuda, one student welfare officer and one youth worker from the Kerava parish were interviewed for the thesis. Thematic analysis was used to analyse the data. Four themes emerged through the analysis, which recurred in the data. The themes were young peoples`s life skills, large group sizes, the means used by educational institution to promote well-being, and the overall promotion of well-being.

Based on the data from the thematic interviews, the students' well-being was particularly, affected by group sizes, the availability of student welfare services and the young people's life skills. Large group sizes burdened the students and made learning especially demanding for students with learning difficulties and difficulties in concentrating. The required small group learning could not be organised due to limited resources. The interview data also revealed factors affecting young people's well-being, such as relationships, family situations and mental health challenges. In addition, the interviews revealed a lack of parish work in Keuda, and need for development was observed in the regard.

Keywords: health promotion, vocational school, students

## SISÄLLYS

|   |    |
|---|----|
| 1 JOHDANTO .....  | 4  |
| 2 HYVINVOINNIN MÄÄRITELMÄ.....  | 5  |
| 2.1 Hyvinvoinnin määritelmä .....   | 5  |
| 2.2 Ammattioppilaitoksen ympäristön merkitys oppilaiden hyvinvointiin ..... | 6  |
| 2.3 Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteet ja tukitoimet .....                | 7  |
| 3 KIRKON TYÖNTEKIJÖIDEN ROOLI HYVINVOINNIN TUKEMISESSA.....                 | 9  |
| 4 TARKOITUS JA TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYS.....                           | 10 |
| 5 YHTEISTYÖKUMPPANI AMMATTIOPPILAITOS KEUDA .....                           | 11 |
| 5.1 Opiskeluhoitosuunnitelman määritelmä .....                              | 12 |
| 5.2 Keudan opiskeluhoitosuunnitelma toteutuminen .....                      | 12 |
| 6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS .....  | 14 |
| 6.1 Tutkimusaineiston hankinta ja käsittely .....                           | 14 |
| 6.2 Aineiston analyysi .....  | 16 |
| 7 TUTKIMUKSEN TULOKSET .....  | 17 |
| 7.1 Haastattelun osallistujat .....   | 17 |
| 7.2 Ryhmäkokojen merkitys opiskelijoiden hyvinvoinnissa .....               | 17 |
| 7.3 Nuorten arjenhallinnan taidot .....                                     | 19 |
| 7.4 Nuorten hyvinvointia edistävät toimet.....                              | 21 |
| 8 TULOSTEN SOVELTAMINEN SEURAKUNNAN TYÖSSÄ.....                             | 22 |
| 9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS .....   | 23 |
| 10 POHDINTA .....   | 25 |
| 10.1 Johtopäätökset.....  | 25 |
| 10.2 Keudan ja seurakunnan yhteistyön lisääminen .....                      | 27 |
| 10.3 Ammatillinen kasvu oppinäytetyön jälkeen.....                          | 28 |
| LIITE 1. Informointikirje haastatteluun osallistuville.....                 | 34 |
| LIITE 2. Opettajien haastattelukysymykset .....                             | 36 |

|   |    |
|---|----|
| LIITE 3. Seurakunnan työntekijän haastattelu kysymykset ..... | 37 |
|---|----|

## 1 JOHDANTO

Jokaisella alle 18-vuotiaalla perusopetuksen ja valmentavan koulutuksen päättävällä on velvollisuus hakea ammatilliseen koulutukseen, lukio koulutukseen tai valmentavaan koulutukseen. Oppivelvollisen on veloitettu hakemaan koulutukseen myös siinä tilanteessa, jos keskeyttää aiemmin aloittamansa opinnot. Laajennettu oppivelvollisuuslaki (1214/2020) tuli voimaan 1.8.2021. Ammatillisen tutkinnon suorittajalle ei ole säädetty tavoitteellista suoritusaikaa, mutta oppivelvollisen opiskelijan opinnot suunnitellaan siten, että tutkinto on mahdollista suorittaa enintään neljässä vuodessa. (Opetushallitus, 2026).

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan ammattilaisten näkökulmia ammattioppilaitoksen opiskelijoiden hyvinvointiin. Tarkoituksena on selvittää, millaisia havaintoja ja kokemuksia ammattilaisilla on opiskelijoiden jaksamisesta ja tukemisesta, ja mitä tämä tieto voi tarjota käytännön työssä oppilaiden tukemisessa. Työn tuloksia voivat hyödyntää esimerkiksi opettajia, ohjaajia ja koulutuksen suunnittelijoita tarjoamalla näkökulmia siihen, miten opiskelijoiden hyvinvointia voidaan paremmin tukea ja kehittää ammatillisessa koulutuksessa. Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää, miten koulun henkilökunta ja nuorten kanssa päivittäin työskentelevät ammattilaiset kokevat nuorten hyvinvoinnin tukemisen ja mitkä tekijät heidän mielestään vaikuttavat eniten nuorten jaksamiseen koulussa.

Opinnäytetyön tavoitteena on tarkastella, miten oppilaitoksen rakenteet, opetustavat ja toimintakulttuuri voivat tukea nuoria, joilla on riski jäädä opinnoista jälkeen tai keskeyttää oppilaitoksen. Lisäksi tavoitteena on selvittää, millaista tukea nuoret saavat oppilaitoksen ulkopuolelta, erityisesti seurakunnan nuorisotyöstä. Tavoitteena on ymmärtää, miten nuoria voidaan auttaa kokonaisvaltaisesti niin, että heidän hyvinvointinsa, jaksamisensa ja motivaationsa oppimiseen vahvistuvat oppilaitoksen ammattilaisten tukemana.

## 2 HYVINVOINNIN MÄÄRITELMÄ

### 2.1 Hyvinvoinnin määritelmä

Hyvinvoinnin tasolla on merkittävä yhteys oppimistuloksiin, ja kouluaikainen hyvinvointi heijastuu yksilön elämään vielä pitkälle aikuisuudessa. Oppilaitoksilla on keskeinen rooli oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa ja edistämisessä. Oppimisen rinnalla korostetaan hyvinvoinnin, ilon ja motivaation merkitystä. Lisäksi opetuksessa on pyritty huomioimaan yksilölliset oppimispolut, monipuolistettu pedagogisia menetelmiä perinteisen opettajajohtaisen opetustavan rinnalla sekä siirretty käyttämään sukupuolineutraalia kieltä. (Parhiala, 2020.) Lahelma & Rahkonen (2017) toivat esiin, että hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät, ja niiden merkitys vaihtelee sosiaaliryhmittäin ja elämänvaiheittain. Aikuisilla sosioekonomisia terveyseroja tarkastellaan yleensä koulutuksen, tulojen ja ammattiaseman perustella. (Kestilä ym., 2018, s. 121.) Koivusilta (2010) pohtii, että nuorilla vastaava tarkastelu on haastavampaa, koska heidän oma sosioekonominen asemansa ei ole vielä vakiintunut. Siksi nuorten hyvinvointieroja arvioidaan usein perheen taustatekijöiden, kuten vanhempien koulutuksen, ammattiaseman, tulojen tai koetun toimeentulon perusteella. (Kestilä ym., 2018, s. 121.)

Hyvinvointi koostuu yleensä kolmesta ulottuvuudesta: terveydestä, materiaalisesta hyvinvoinnista ja koetusta hyvinvoinnista. Käsitettä käytetään sekä yksilön että yhteisön tasolla. Yhteisö tason hyvinvointiin kuuluvat esimerkiksi elinolosuhteet, työllisyys, työolosuhteet ja toimeentulo, kun taas yksilöllisen hyvinvoinnin osa-alueita ovat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. (THL, 2024).

Hyvinvoinnin ulottuvuutta Erik Allardt (1976) hyvinvointiteorian mukaan, Having, Loving, being – elintaso, yhteisyysuhteet, itsensä toteuttaminen. Allardtin

hyvinvointimalli jakaa ihmisten tarpeet kolmeen luokkaan: elintasoon (having), yhteisyysuhteisiin (loving) ja itsensä toteuttamiseen (being). (Martela, 2022).

Having viittaa aineellisiin resursseihin, kuten ravintoon, asuntoon, vaatetukseen ja koulutukseen. Allardt (1976) kutsuu näitä ”puutostarpeiksi”: niiden puuttuminen heikentää hyvinvointia, mutta niiden täyttämällä on yläraja, jonka jälkeen lisäosa ei enää lisää hyvinvointia. (Martela, 2022).

Loving kuvaa ihmisen tarpeita liittyä muihin ihmisiin. Rakkaus, läheisyys ja luottamus eivät ole omistettavia asioita, vaan syntyvät vastavuoroisissa ja tasapainoisissa ihmissuhteissa, Allardtin (1976) mukaan ihmisellä on tarve perustaa yhteisöllisyyden tunne, joka täyttyy huolenpidon ja rakkauden ilmauksissa. (Martela, 2022).

Being viittaa tarpeisiin olla oma itsensä ja toimia merkityksellisessä suhteessa yhteiskuntaan. Allardt (1976) määrittelee tätä erityisesti vieraantumisen kautta: hyvinvointi heikkenee, kun yksilö ei voi toteuttaa itseään, vaan ulkopuoliset voimat määrittävät hänen merkityksensä ja toimintansa. (Martela, 2022).

## 2.2 Ammattioppilaitoksen ympäristön merkitys oppilaiden hyvinvointiin

Tavoitteena on pohtia hyvinvointia edistäviä tekijöitä ja päällimmäiseksi nousi kouluympäristön tärkeys. Kouluhenkilöstöä kuten opettajia, kuraattoreita ja terveydenhoitajia koulutetaan ajan myötä uusiin haasteisiin, joita oppilaat kohtaavat ja kokevat. Oppilaitoksen henkilöstön velvollisuutena on edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja tukea oppilaitosyhteisön toimintaa. Tähän kuuluu myös yhteistyö vanhempien kanssa. (L 1287/2013 4. §.)

Kouluissa hyvinvoinnin ylläpidosta vastaavat yhteisöllinen opiskeluhoolto ja yksilöllinen terveydenhoolto. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on olennainen osa oppilaitoksen toimintaa, ja sen tavoitteena on henkilöstön ja opiskelijoiden yhteistyönä luoda turvallinen sekä hyvinvoiva tukeva opiskelu ympäristö. Toiminnalla vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, edistetään

mielenterveyttä ja terveellisiä elämäntapoja sekä ehkäistään kiusaamista ja poissaoloja. Opiskeluhoultotyötä ohjaa oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma, jonka laatimista ja sisältöä säätelevät Opetushallituksen määräykset. (Opetushallitus, 2025.)

On tärkeää huomioida opiskelijat yksilöinä ja kohdata heitä, eikä pitää kiinni yhdessä isossa yhteisössä. Yksilön osallisuuden vahvistaminen ja huomioonotto on meistä tärkeintä, koska nuorilla voi helposti tulla epähuomioitu ja ulkopuolinen olo isomassa yhteisössä. Tämän toteuttamisessa auttaa yksilökohtainen opiskeluhoito. Yksilöllinen opiskeluhoito sisältää terveydenhoitajan, lääkärin, kuraattorin ja psykologin palvelut. Terveydenhoitaja seuraa opiskelijan terveydentilaa opintojen aikana, kuraattori tukee perheeseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä haasteissa, ja psykologin tehtävänä on edistää mielenterveyttä sekä psyykkistä hyvinvointia. Opiskeluhoillon asiantuntijoita sitoo vaitiolovelvollisuus, ja opiskelijan suostumuksella he voivat tehdä yhteistyötä myös muiden hoito- ja kuntoutuspalvelujen kanssa. (Opetushallitus, 2025.) Opiskelijalla on oikeus saada keskusteluapua psykologilta tai koulukuraattorilta halutessaan, kiireellisessä tilanteessa apua on tarjottava heti. Ammattilaisten arvion perusteella, opiskelijalle on järjestettävä tarvittava tuki ja ohjaus sekä mikäli tarvetta on muihin opiskeluhoillon ja erityisen tuen palveluihin. (L 1287/2013 15. §.)

### 2.3 Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteet ja tukitoimet

Aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että mielenterveysongelmat vaikuttavat nuorten koulumenestykseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin (Korkeamäki, Parkkila & Poutiainen, 2023). Opinnäytetyössä verrataan aiempien tutkimusten tuloksia tämän päivän tilanteeseen ja tarkastelemaan, miten nuorten hyvinvointi ja koulunkäyntiin liittyvät haasteet ovat mahdollisesti muuttuneet ajan myötä ja miten ammattilaiset ovat siihen reagoineet.

Kouluterveyskyselyt (2023), osoittavat, että suurin osa nuorista voi hyvin. Kuitenkin osa nuorista kokee merkittäviä haasteita kouluyhteisössä, kuten

kiusaamista, poissaoloja ja vaikeuksia löytää oma paikkaa (Opetushallitus, i.a.). Tämä tukee opinnäytetyön valintaa keskittyä toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointiin, koska he ovat erityisen herkkiä koulunkäyntiin liittyville kuormitustekijöille. Rajaus perustuu siihen, että tarkastellaan nuoria, joilla on riski jäädä opinnoista jälkeen tai joiden hyvinvointi on heikentynyt. Samalla rajaus tekee tutkimuksesta toteutettavan, sillä kohderyhmästä on olemassa tutkittua tietoa.

Korona-aikana nuorten hyvinvointi heikkeni entisestään: 60 % ammatillisessa koulutuksessa olevista koki etäopiskelun vähintään jossain määrin henkisesti raskaaksi. Lisäksi 37 % koki tarvinneensa tukea opintoihin enemmän kuin on saanut. 43 % koki, että ammatillinen osaaminen on jäänyt heikommaksi poikkeustilanteen vaikutuksesta. (Opetus –ja kulttuuriministeriö, 2021). Tässä opinnäytetyössä perehdytään siihen, miten koulun henkilökunnan toimintatavat voivat auttaa nuoria, joilla on riski keskeyttää opinnot. Lisäksi tarkastellaan kirkon nuorisotyötä, joka voi tarjota nuorille tukea koulun ulkopuolella ja vahvistaa heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan.

Jos kouluyhteisö ja opiskelija eivät saa tukea ja hoitoa, nämä voivat johtaa siihen, että opiskelija alisuorittaa opinnoissa omiin kykyihinsä nähden, opiskelija putoaa opinnoistaan tai nuori syrjäytyy yhteiskunnassa ilman koulutusta. Arviolta kahden syrjäytyneen nuoren vuosittaisilla välttämättömillä tukikustannuksilla voitaisiin palkata yksi terveydenhoitaja vuodeksi opiskeluterveydenhuoltoon ehkäisemään syrjäytymistä. Opiskeluterveydenhuollossa on tarvetta laajaan näkemykseen, ammatillisten rajojen laaventamiseen sekä uusien työtapojen ja työmenetelmien käyttöön, joilla voidaan vaikuttaa opiskelijan opiskelukykyyn sekä koko opiskeluyhteisön terveyteen ja hyvinvointiin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2014).

### 3 KIRKON TYÖNTEKIJÖIDEN ROOLI HYVINVOINNIN TUKEMISESSA

Ammattioppilaitos Keudassa tehdään oppilaitostyötä yhdessä Keravan seurakunnan kanssa. Keuda on Keski-Uudellamaalla toimiva ammatillisen koulutuksen järjestäjä. Keudan toimipisteitä ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo ja Tuusula. Keuda toimii yhtenä keskeisimpänä alueensa ammattilaisen koulutuksen tarjoaja ja työelämän kehittäjänä. (Keuda, i.a.) Oppilaitosyhteistyön tavoitteena on tukea henkilöstön sekä opiskelijoiden hyvinvointia. Jos yhteistyö on toimivaa, mahdollistaa se eksistentiaalisen hyvinvoinnin tuen oppilaitoksissa. Oppilaitoksissa kirkon työntekijän asiantuntijuuden ja roolin avaaminen sekä sanoittaminen on tärkeää. Kirkon työntekijän tulee osata toimia monia katsomuksia sisältävässä sekä monikulttuurisissa ympäristöissä kunnioittaen oppilaitoksen tarpeita ja toiveita. (Morikawa, 2025).

Yhteistyö seurakunnan ja oppilaitoksen välillä voi kuitenkin aiheuttaa myös ristiriitaisia ajatuksia. Sitä aiheuttaa esimerkiksi se, että oppilaitoksia pidetään lähtökohtaisesti uskontoneutraaleina. Morikawan (2025), mukaan konkreettisia työkaluja eksistentiaalisen hyvinvoinnin tukemisessa ovat arkinen tuki, toivon ilmapiirin vahvistaminen sekä luottamukselliset keskustelut. Arkista tukea voisi myös tarjota oppilaitoksen sisällä tai tekemällä yhteistyötä oppilaitoksen johdon kanssa. Yhteistyöhön koulun kanssa tarvitaan kuitenkin vahvaa työnantajatahon tukea sekä resursseja.

Oppilaitoksessa korostettiin esimerkiksi filosofian, psykologian ja kasvatustieteiden merkitystä hyvinvoinnin tuen kokonaisuudessa. Tutkimuksessa kirkon työntekijän nähtiin teologisen osaamisen lisäksi hallitsevan myös näitä osa-alueita. Ihmissuhteisiin, ilmastokysymyksiin, vuorovaikutukseen sekä dialogiin liittyvät temaattiset työskentelyt mainittiin kirkon oppilaitostyöntekijän työtehtäviksi. Arkinen tuki näyttäytyy rinnalla kulkevuutena sekä läsnäolona oppilaitoksen juhlissa sekä arjessa. Kirkon työntekijän pyrkimys on auttaa sekä kuunnella opiskelijaa, jotta tämä pääsisi jaloilleen omassa elämässään. Sitä kutsutaan myös toivon ilmapiiriksi. Se tarkoittaa myös sitä, että

ilmapiiri kannustaa suhtautumaan tulevaisuuteen positiivisemmin. Tutkimuksen mukaan kirkon oppilaitostyö on asia, jota ei voida sivuuttaa, kun puhutaan eksistentiaalisesta hyvinvoinnin tukemisesta oppilaitoksissa. Se edellyttää kuitenkin sitä, että oppilaitoksella on ymmärrys kirkon oppilaitostyöntekijän asiantuntijuudesta sekä myös kirkon oppilaitostyöntekijällä ymmärrys oppilaitoksen inklusiivisuudesta. (Morikawa, 2024).

Keudalla ei ole kirkon oppilaitostyöntekijää, mutta yhteistyötä Keravan seurakunnan kanssa kuitenkin on. Yhteistyötä voisi kuitenkin hyvinvoinnin näkökulmasta vielä hyödyntää entistä laajemmin. Morikawan (2025), tutkimuksen mukaan kirkon työllä voisi olla merkittävä rooli opiskelijoiden erilaisia hyvinvointikriisejä ratkoessa.

#### 4 TARKOITUS JA TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYS

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää, miten oppilaitoksen henkilökunta ja nuorten kanssa päivittäin työskentelevät ammattilaiset kokevat nuorten hyvinvoinnin tukemisen ja mitkä tekijät heidän mielestään vaikuttavat eniten nuorten jaksamiseen oppilaitoksessa. Nuoret kokevat usein monenlaisia tunteita, kuten odotuksia oppimisesta, paineita tulevaisuuden valinnoista tai haasteita, sosiaalisissa suhteissa. Samalla nuorten mielenterveys on yleisesti heikentynyt, mikä voi näkyä esimerkiksi ahdistuksena, stressinä ja motivaation puutteena.

Opinnäytetyön tavoitteena on tarkastella, miten oppilaitoksen rakenteet, opetustavat ja toimintakulttuuri voivat tukea nuoria, joilla on riski jäädä opinnoista jälkeen tai keskeyttää oppilaitoksen. Lisäksi tavoitteena on selvittää, millaista tukea nuoret saavat oppilaitoksen ulkopuolelta, erityisesti seurakunnan nuorisotyöstä. Tavoitteena on ymmärtää, miten nuoria voidaan auttaa kokonaisvaltaisesti niin, että heidän hyvinvointinsa, jaksamisensa ja motivaationsa oppimiseen vahvistuvat oppilaitoksen ammattilaisten tukemana. Kiinnostuksen kohteena on nykyajan nuorten kokema arki: millaisia haasteita he kokevat koulupäivissään ja millaiset tukimuodot toimivat heille parhaiten?

Tutkimuskysymys:

Minkälaisia tuen muotoja oppilaitoksella ja seurakunnalla on nuorille, joilla on haasteita koulunkäynnissä tai hyvinvoinnissa?

## 5 YHTEISTYÖKUMPPANI AMMATTIOPPILAITOS KEUDA

Työelämäkumppani on Keuda, eli Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, joka tarjoaa ammatillista koulutusta useille eri aloille. Keuda toimii laajasti Keski-Uudenmaan alueella, ja sen toimipisteitä on Järvenpäässä, Keravalla, Mäntsälässä ja Nurmijärvellä (Keuda, i.a.).

Keudan toiminta painottaa opiskelijälähtöisyyttä, yhteisöllisyyttä ja työelämälähtöisyyttä. Oppilaitos tekee tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jotta opiskelijoilla olisi mahdollisuus kehittää osaamistaan käytännön läheisesti ja työelämän tarpeita vastaavasti (Keuda, i.a.).

Yhteistyö Keudan kanssa tarjoaa arvokkaan näkökulman siihen, miten oppilaitosympäristö voi tukea nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja miten koulun ammattilaiset kokevat nuorten hyvinvoinnin tason. Keudan toimintakulttuuri korostaa esimerkiksi opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia, näistä teemoista saada arvokasta tietoa opinnäytetyöhön. (Keuda, i.a.) Keuda on tutkimukselle merkittävä yhteistyökumppani, sillä sen laaja asiantuntijaverkosto ja vahva osaaminen koulutuksen, ohjauksen ja opiskelijahuollon alueilla tarjoavat erinomaiset edellytykset syventää ymmärrystä nuorten hyvinvoinnista sekä siitä, miten koulu voi parhaalla tavalla tukea sitä.

## 5.1 Opiskeluhooltosuunnitelman määritelmä

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia opiskeluhooltosuunnitelma, jossa määritellään opiskeluhoollon keskeiset periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet toteutuksen ja seurannan varmistamiseksi. Suunnitelman tulee pitää sisällään arviointi opiskeluhoollon tarpeesta ja palveluista, toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon ja tukitoimien järjestämisestä, yhteistyön toimivuuden opiskelijoiden ja heidän vanhempien, henkilöstön ja muiden toimijoiden kanssa sekä ennaltaehkäisevän suunnitelman opiskelijoiden väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi. (L 1287/2013 2. §).

Kuraattorit, terveydenhoitajat ja psykologit tekevät tiivistä yhteistyötä opiskeluhooltosuunnitelman toimimisen kanssa ja tekevät sen näkyväksi eri toimipisteissä. Keudan henkilöstö on myös vahvasti mukana kehittämässä opiskelijahuollon edistämistä ammattiryhmittäin ja ammattiryhmien toiminnan välillä. Opiskeluhoollon toteutumista seurataan Keudan oman opiskelijahuollon tukitiimien avulla. (Keudan opiskelijahuoltosuunnitelma, 2025, s. 26).

Jokaisella opiskelijalla ammattioppilaitoksessa on oikeus saada tukea sekä ohjausta opiskeluihinsa. Tukea opintoihin voi saada erityisopettajalta, ryhmän ohjaajalta, opettajilta, tai ammatilliselta ohjaajalta. Hyvinvointiin liittyvää tukea voi saada kuraattorilta, psykologilta, terveydenhoitajalta tai lääkäriltä. Ohjauksen ja tuen tarve selvitetään tekemällä henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) yhdessä opettajan ja opiskelijan kanssa. Ohjaus- ja tukitoimet kirjataan opiskelijan HOKS:iin. Jos opiskelijalla on haasteita esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden kysymyksissä voi opiskelija hakea opiskeluhoollosta tukea. (Opetushallitus, 2026).

## 5.2 Keudan opiskeluhooltosuunnitelma toteutuminen

Tuen tavoitteena on tarjota ennaltaehkäisevää ohjausta, joka tukee opintojen sujuvaa etenemistä ja ehkäisee opintojen keskeyttämistä. (Keuda

opiskeluhoitosuunnitelma, 2025, s. 23.) Osana tutkintokoulutusta Keuda järjestää opiskelunvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA), joiden tavoitteena on tukea opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin perustuvaa osaamista. Nämä edistävät opiskelijan mahdollisuuksia osallistua tutkintokoulutukseen ja osoittaa osaamisensa. (Keudan opiskelijahuoltosuunnitelma, 2025, s. 23). Keudassa painotetaan opiskelijan omaa aktiivisuutta oppimisen tuen tarpeen kertomisessa. Tätä varten on olemassa erityisestä tuesta vastaava henkilö (ERVA), joka auttaa suunnitelmaan, toteuttamaan ja arvioimaan erityisen tuen tarvetta yhdessä opiskelijan kanssa. (Keuda, i.a.).

Opiskeluhoillon tukitiimi käy toimipisteissä arvioimassa, miten menneen vuoden toiminta on onnistunut. Kerätyn tiedon avulla tukitiimi luo alustavan suunnitelman seuraavalle vuodelle toimintaperiaatteiden ja ennaltaehkäisevän työn teemoista. Tukitiimiltä tieto välitetään Hyry-ryhmiin, jotka jakavat tiedon eteenpäin eri toimipisteisiin, sekä Keudan johtoryhmään ja Keudan monialaisen opiskeluhoillon ohjausryhmän käyttöön. (Keuda opiskelijahuoltosuunnitelma, 2025, s. 26.)

Keudassa opiskeluhoillon omavalvontaa toteuttaa monialainen opiskeluhoillon ohjausryhmä sekä opiskeluhoillon tukitiimi. Tiimit käyttävät erilaisia tilastoja seurannan apuna. Toimipisteiden koulutuspäälliköt keräävät opiskelijahuillon seurantaan liittyvää tietoa omista toimipisteistään. Seurantatietoja otetaan käsiteltäväksi toimipisteiden hyvinvointiryhmissä, opiskeluhoillon tukitiimissä, johtoryhmässä sekä vuosittain opiskelijakunta Kuoman hallituksessa ja monialaisessa opiskeluhoillon ohjausryhmässä. Saatujen tietojen perusteella tehdään päätöksiä palveluiden tarpeesta, saatavuudesta ja resursseista sekä päivitetään opiskeluhoillon suunnitelmia ja toimipisteiden toimintasuunnitelmia. (Keudan opiskelijahuoltosuunnitelma, 2025, s. 26–27.)

## 6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

### 6.1 Tutkimusaineiston hankinta ja käsittely

Tutkimuskohteena oli ammattioppilaitoksen opiskelijat. Yhteistyökumppani oli Keravan ammattioppilaitos Keuda. Tässä opinnäytetyössä käytetään laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullinen tutkimusmenetelmä sopii tarkoitukseen, koska sen avulla voidaan saada syvällistä ja kokemuksellista tietoa tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 22–24). Tutkimuksessa se tarkoittaa nuorten hyvinvointiin liittyvien tekijöiden tarkastelua opinnoissa.

Aineistonkeruu tapahtui teemahaastatteluina. Haastattelimme Keudan kahta opettajaa, opiskelijahuollon työntekijää sekä Keravan seurakunnasta nuorisotyöntekijää. Haastateltavat valittiin sen perusteella, kenellä oli kiinnostusta osallistua opinnäytetyössä käsiteltävän aiheen pohdintaan omien aikarajojen sallimissa puitteissa. Tavoitteena tähän työhön oli saada erilaisia näkökulmia opiskelijahuollosta, opettajilta ja seurakunnalta.

Haastattelukysymykset laadittiin opinnäytetyön tutkimuskysymyksen pohjalta, jonka tavoitteena oli selvittää, millaisia tuen muotoja oppilaitoksella ja seurakunnalla on nuorille, joilla on haasteita koulunkäynnissä tai hyvinvoinnissa. Kysymysten suunnittelussa hyödynnettiin myös opinnäytetyön teoreettista viitekehystä, kuten nuorten hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä, arjenhallintaa sekä opiskeluhuollon roolia.

Teemahaastattelu valittiin menetelmäksi, koska sen avulla voitiin käsitellä aihetta joustavasti ja antaa haastateltaville mahdollisuus tuoda esiin omia kokemuksiaan ja näkemyksiään. Kysymykset muodostettiin teemoittain siten, että ne käsittelivät esimerkiksi nuorten hyvinvointia, jaksamista, oppilaitoksen tukimuotoja sekä seurakunnan roolia.

Haastattelukysymykset olivat pääosin avoimia, jotta vastaajat pystyivät kuvailemaan kokemuksiaan mahdollisimman laajasti. Tämä tukee tutkimuksen

tavoitetta saada syvällistä ja kokemuksellista tietoa nuorten hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä tukimuodoista.

Teemahaastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina Teamsin välityksellä, jolloin voidaan syventyä kunkin koulun ammattilaisen omiin kokemuksiin ja näkemyksiin. Teams mahdollistaa nopeiden haastatteluiden toteuttamisen. Etäyhteys voi luoda haastattelutilanteeseen sopivaa etäisyyttä, mikä saattaa tehdä henkilökohtaisten ja sensitiivisten aiheiden käsittelystä osallistujille helpompaa. Menetelmä tukee yksityisyyden säilyttämistä, ja osallistujan on mahdollista keskeyttää haastattelu halutessaan. Lisäksi haastattelijan fyysisen kohtaamisen puuttuminen voi lisätä halukkuutta osallistua tutkimukseen. (Ikonen, 2017).

Haastatteluiden tavoitteena oli luoda luonteva ja avoin keskustelutilanne, jossa haastateltavat saivat kertoa havainnoistaan ja näkemyksistään nuorten hyvinvoinnista sekä koulun ja seurakunnan tukitoimista. Meidän tehtävänäimme oli arvioida, kuinka henkilökohtaiselle tasolle keskustelua viedään, ja huomioida dialogin vaikutus aineiston muodostumiseen ja raportointiin (Eskola ym., 2018, s. 29).

Haastatteluiden kesto oli 20–40 minuuttia. Litteroitua tekstiä haastatteluista tuli yhteensä 97 sivua. Litteroinnissa on mukana kaikki Teamsissa sanottu täytesanoineen. Poimimme litteroidusta tekstistä useasti nousseet teemat, joihin halusimme keskittyä tutkimuksessa. Litteroitu teksti on muokattu opinnäytetyöhön sopivaksi ja täytesanat on jätetty pois. Lisäksi haastattelut äänitettiin älypuhelimien sanelin-sovelluksella, jotta haastatteluiden tallentaminen varmistuisi.

Aineistonkeruussa huomioitiin osallistujien anonymiteetti ja luottamuksellisuus. Henkilötietoja ei kerätty, joiden perusteella yksittäiset vastaajat voitaisiin tunnistaa. Ennen haastattelua osallistujille toimitettiin informointilomake, jossa kuvattiin tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet, haastattelun tallentamisen menetelmät sekä henkilötietojen käsittely. (Liite 1). Vastaukset tallennettiin tietoturvaliselle ja salatulle alustalle, johon pääsevät vain tutkimuksen tekijät, eikä aineistoa käytetä muuhun tarkoitukseen. Aineisto hävitetään asianmukaisesti opinnäytetyön

valmistumisen jälkeen. Tutkittavalle tulee antaa selkeää ja ymmärrettävää tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, toteutuksesta, mahdollisista riskeistä sekä henkilötietojen käsittelystä, ja hänellä on oltava riittävästi aikaa harkita osallistumista. (TENK, 2019, s. 8–9.)

## 6.2 Aineiston analyysi

Aineisto analysoitiin temaattisella sisällöanalyysillä, jossa haastatteluaineisto luokitellaan ja teemoitellaan tutkimusongelman kannalta keskeisiin aihealueisiin (Tuomi & Sarajärvi, 2018, 105–108). Tämän menetelmän avulla pystyttiin rakentamaan kokonaiskuva siitä, millaisia kokemuksia, käsityksiä ja toimintamalleja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen liittyy. Haastatteluissa tulleet aiheet teemoitettiin ja tähän nostettiin toistuvia aiheita. Keskeisimmät aiheet olivat nuorten elämän hallinnan keinot, isot ryhmäkoot, oppilaitoksen käytössä olevat keinot hyvinvoinnin edistämiseksi sekä miten hyvinvointia voisi edistää entisestään. Nämä aiheet jaettiin neljäksi teemaksi.

Ensimmäisessä vaiheessa haastatteluaineisto litteroitiin kokonaisuudessaan Teamsin automaattisen litteroinnin avulla, minkä jälkeen aineisto käytiin läpi useaan kertaan kokonaiskuvan muodostamiseksi.

Toisessa vaiheessa aineistosta alettiin tunnistaa tutkimuskysymyksen kannalta olennaisia ilmauksia. Näitä olivat esimerkiksi opiskelijoiden jaksamiseen, arjenhallintaan ja oppilaitoksen tukitoimiin liittyvät kuvaukset. Ilmaukset pelkistettiin siten, että niistä poistettiin epäolennainen sisältö ja säilytettiin keskeinen merkitys.

Kolmannessa vaiheessa samankaltaiset pelkistetyt ilmaukset ryhmiteltiin alaluokiksi. Näistä muodostettiin laajempia teemoja yhdistämällä sisällöllisesti toisiinsa liittyviä kokonaisuuksia.

Lopulta aineistosta muodostui neljä keskeistä teemaa:

1. nuorten arjenhallinnan taidot

2. ryhmäkokojen vaikutus hyvinvointiin
3. oppilaitoksen käytössä olevat tukimuodot
4. hyvinvoinnin kehittämistarpeet

Analyysin tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva siitä, miten ammattilaiset kuvaavat nuorten hyvinvointia ja siihen liittyviä tukikeinoja.

## 7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

### 7.1 Haastattelun osallistujat

Haastatteluun osallistui neljä henkilöä, kaksi Keudan opettajaa, yksi opiskelijahuollon työntekijä ja yksi Keravan seurakunnasta. Haastateltavat henkilöt valikoituivat ajan ja kiinnostuksen mukaan. Keravan seurakunnan työntekijä valikoitui haastatteluun Keudan kanssa tehdyn yhteistyön vuoksi. Keravan seurakunta pohti omassa työryhmässään kenellä nuorisotyöntekijällä olisi eniten annettavaa aiheeseen liittyen.

### 7.2 Ryhmäkokojen merkitys opiskelijoiden hyvinvoinnissa

Kouluympäristö on välillä aika levoton. Monia kuormittaa se hälinä, varsinkin jos on keskittymisvaikeuksia.

Tulosten perusteella oppimisympäristön levottomuus näyttäytyy keskeisenä opiskelijoiden hyvinvointia kuormittavana tekijänä. Erityisesti keskittymiseen

liittyviä haasteita kokevat opiskelijat vaikuttavat olevan alttiimpia ympäristön häiriötekijöille, mikä voi heikentää opiskelukykyä.

Moni on tottunut työskentelemään pienryhmissä, esimerkiksi erityisen tuen päätösten takia, ja sitten kun siirrytään yhtäkkiä noin 25 hengen ryhmään, se on tosi kuormittavaa.

Aineiston perusteella ammattilaiset kertovat pienryhmätyöskentelyyn tottuneiden opiskelijoiden kuormittumista siirryttäessä suuriin opetusryhmiin. Erityisesti noin 25 hengen ryhmät koetaan kuormittavina, sillä hälinän lisääntyminen vaikeuttaa keskittymistä. Haastateltavat nostavat esiin pienryhmämahdollisuuksien ja työrauhan merkityksen opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa, mutta samalla tuodaan esille resurssien niukkuus ja ohjaajien vähäinen määrä.

Jos olisi enemmän pienryhmämahdollisuuksia ja parempi työrauha, se auttaisi varmasti. Mutta se on aika paljon resurssikysymys, kun ohjaajia on vähän ja usein yksi opettaja on ison ryhmän kanssa.

Pienemmät ryhmät auttaisivat myös siinä, että opiskelijoille tulisi enemmän onnistumisen kokemuksia. Kun kokee, että oppii ja pääsee eteenpäin, se lisää myös hyvinvointia. Isossa ryhmässä nämä kokemukset eivät aina synny, varsinkin jos on erilaisia haasteita.

Lisäksi ammattilaiset liittävätkin pienemmät ryhmäkoot opiskelijoiden mahdollisuuksiin kokea onnistumisia. Oppimisen eteneminen ja onnistumisen kokemukset nähdään hyvinvointia lisäävinä tekijöinä, jotka eivät suurissa ryhmissä aina toteudu, erityisesti silloin kun opiskelijoilla on keskittymis- tai oppimisvaikeuksia. Onnistumisen kokemukset lisäävät myös opiskelijoiden motivoitumista työstä opintoja eteenpäin sekä valmistua ajoissa.

Pienryhmä toiminnasta olisi merkittävä apu Keuda ammattioppilaitoksessa. Mikäli resursseja olisi, saataisiin opetustilanteisiin paljon parempi oppimisympäristö ja opiskelijoille tarvittava työrauha. Työrauhan merkitys on

oppimisen kannalta merkittävää, mikäli luokassa on häiriötekijöitä koko ajan voi se vaikuttaa koko luokan oppimisen edistymiseen.

### 7.3 Nuorten arjenhallinnan taidot

Mun näkökulmasta Keudan opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttaa hyvin samanlaiset asiat kuin nuorten hyvinvointiin ylipäätään. Siihen liittyy paljon arjen taitoja, kuten kyky huolehtia itsestä ja kouluasioista.

Lisäksi fyysiset sairaudet vaikuttavat suoraan myös henkiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Ammatillisella puolella näitä tulee ehkä todennäköisemmin vastaan kuin esimerkiksi lukiossa.

Aineiston perusteella nuorten hyvinvointi rakentuu vahvasti arjenhallinnan taitojen varaan. Tämä viittaa siihen, että opiskelijoiden kyky huolehtia omasta arjestaan, kuten ajankäytöstä ja terveydestä, on keskeinen osa koulussa jaksamista. Haastattelu aineistossa nousee esiin, miten ammatillisella puolella on enemmän fyysisiä sairauksia ja niiden tuomia muita haasteet, jotka vaikuttavat kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Tämä on yleisempää ammattioppilaitoksessa kuin lukiossa. Ammatilainen kokee ammattioppilaitoksen oppilaiden hyvinvoinnin heikommaksi kuin lukiossa opiskelevien oppilaiden. Koetaanko ammattioppilaitos kuormittavampana kuin lukio ammattilaisten mielestä? Opintoihin kuuluu harjoitteluja eli työelämässä oppimisjaksoja, jotka nuoret voivat kokea henkisesti raskaiksi sekä ammattioppilaitoksessa ohjataan enemmän työelämään kuin lukiossa. Jos oppilaalla on epävarmuutta oman tulevaisuuden kannalta, voi hän kokea enemmän kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vaikuttavia haasteita.

Nuorten hyvinvoinnissa on tällä hetkellä suurta vaihtelua. Osa nuorista voi hyvin, mutta monilla on erilaisia haasteita arjenhallinnassa. Erityisesti mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat

lisääntyneet, ja ahdistuneisuus näyttäytyy yhtenä yleisimmistä haasteista. Lisäksi päihteiden käyttö näkyy toisinaan koulun arjessa.

Ahdistuneisuuden yleisyys voi kuvastaa laajempaa yhteiskunnallista ilmiötä, jossa nuoret kokevat epävarmuutta tulevaisuudesta sekä paineita suoriutumisesta. Arjenhallinnan vaikeudet saattavat liittyä myös itsenäistymisvaiheen haasteisiin. Tulosten perusteella opiskelijoiden hyvinvoinnissa on suurta vaihtelua. Erityisesti mielenterveyteen ja arjenhallintaan liittyvät haasteet näyttäytyvät keskeisinä tekijöinä, jotka voivat heikentää opiskelijoiden jaksamista ja koulussa suoriutumista. Päihteisiin liittyvät ongelmat mielletään usein nuorten testaamisen halukkuuteen, tämä ongelma on kasvanut suureksi ilmiöksi nuorten keskuudessa. Päihderiippuvuuden voi saada ensimmäisistä kokeiluista, eikä nuori välttämättä ymmärrä päihteiden kaikkia haittavaikutuksia tai pidemmän ajan käytön jälkeisiä hyvinvointiin vaikuttavia haittoja. Päihteiden vastaista työtä tehdään eri koulutusasteilla eri tasoisesti. Päihde vastaisessa työssä ei vaan korosteta haittavaikutuksia ja päihteiden pahuutta, vaan pyritään ennaltaehkäisevään ja kunnioittavaa kohtaamiseen nuoren kanssa, jotta päihteistä eroon pääseminen ei olisi vain väliaikaista vaan pysyvää.

Toisella asteella opiskelijoille järjestetään asetuksen mukaiset terveystarkastukset, mutta niihin osallistumisessa on havaittavissa haasteita. Opiskelijoita joudutaan usein erikseen kutsumaan vastaanotolle, ja muistuttamaan useaan otteeseen esimerkiksi viestien kautta.

Aineiston perusteella opiskelijoiden sitoutuminen terveystarkastuksiin vaikuttaa osin heikolta. Tämä viittaa siihen, että nuorten oma vastuunotto terveydestään ei ole kaikilta osin kehittynyt, mikä korostaa opiskeluhuollon aktiivisen tuen merkitystä.

#### 7.4 Nuorten hyvinvointia edistävät toimet

Oppilaitoksessa järjestetään myös yhteisöllistä toimintaa opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Esimerkiksi niin sanottu *Keuda Kamut* -toiminta tarjoaa vapaamuotoisen kohtaamispaikan opiskelijoille. Toiminnassa järjestetään erilaisia teemapäiviä ja yhteistä tekemistä, kuten ystävänpäiväkorttien askartelua. Tilaisuuksissa on tarjolla kahvia, keksejä ja muuta pientä tarjottavaa, mikä madaltaa osallistumisen kynnystä ja luo rennon ilmapiirin.

Tulosten perusteella oppilaitoksessa pyritään tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia monipuolisesti sekä yhteisöllisin että rakenteellisin keinoin. Keuda Kamut -toiminta näyttäytyy matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, joka voi vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemusta. Vapaamuotoinen yhdessäolo ja yhteinen tekeminen saattavat tukea sosiaalisia suhteita sekä ehkäistä yksinäisyyttä.

Lisäksi meillä on tarjolla maksuton aamupuuro opiskelijoille koululounaan ohella. Se tukee opiskelijoiden jaksamista, sillä monella aamupala jää kotona väliin, kun aamulla nukutaan mahdollisimman pitkään. Aamupuuro tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden aloittaa koulupäivä ravittuna, mikä tukee sekä jaksamista että opiskelukykyä.

Maksuton aamupuuro puolestaan toimii konkreettisena keinona tukea opiskelijoiden arjessa jaksamista. Riittävä ravitsemus on yhteydessä vireystilaan ja oppimiskykyyn, ja koulun tarjoama aamupala voi tasata opiskelijoiden välisiä eroja tilanteissa, joissa aamupala jää kotona syömättä. Tulokset viittaavat siihen, että hyvinvointia pyritään tukemaan arjen tasolla ennaltaehkäisevästi.

Mun mielestä jatkuvalla ohjauksella ja huolenpidolla on toisella asteella valtava merkitys. Opettajan ja opiskelijan välinen suhde on todella merkityksellinen. Sen takia meillä on pyritty välttämään

vastuopettajan vaihtumista opintojen aikana, jotta opiskelijalla säilyisi sama tuttu ja turvallinen aikuinen koko opintopolun ajan.

Tulokset korostavat opettajan ja opiskelijan välisen vuorovaikutussuhteen merkitystä hyvinvoinnin tukemisessa. Pysyvä ja luottamuksellinen aikuissuhde näyttäytyy keskeisenä turvallisuuden tunnetta vahvistavana tekijänä. Nuorelle turvallinen aikuinen koulussa voi olla erittäin tärkeässä roolissa, jotta nuori tulee kouluun ja on motivoitunut oppimaan. Ammattioppilaitos voi tuntua nuorille välillä taakkana, mutta jos kouluun tultaessa kokee itsensä tervetulleeksi vaikuttaa se suuresti ammattioppilaitoksessa käymiseen sekä miten nuori kokee ammattioppilaitoksen tulevaisuudessa.

## 8 TULOSTEN SOVELTAMINEN SEURAKUNNAN TYÖSSÄ

Keravan seurakunnan ja ammattioppilaitos Keudan yhteistyön näkyvyydessä olisi kehittämistarpeita. Jos henkilökunta ei tunne seurakunnan toimintaa riittävästi, opiskelijoiden ohjaaminen sen tarjoaman tuen piiriin voi olla vaikeaa. Seurakunnan tarjoama hyvinvoinnin tuki pyritään suunnittelemaan siten, että se on kaikkien opiskelijoiden kannalta ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä ja avointa toimintaa. Tuen tavoitteena on edistää opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ilman uskonnollista tai katsomuksellista sitoutumista. Lisäksi tärkeänä osana yhteistyötä pidetään eri ammattilaisten välistä suunnitelmallista toimintaa, joka perustuu paikallisiin suunnitelmiin tai sopimuksiin. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.)

Yhteiset tapaamiset ja sovitut toimintatavat voisivat vahvistaa yhteistyötä ja tukea sen vakiintumista osaksi opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemista. Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että kirkon ja oppilaitoksen välinen toimiva yhteistyö voi tukea opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Toimiva yhteistyö voi mahdollistaa myös hyvinvoinnin tukemisen oppilaitoksissa, mikä liittyy

opiskelijoiden kokemuksiin elämän merkityksellisyydestä, identiteetin rakentumisesta ja jaksamisesta. (Seurakuntalainen, 2025).

Tulosten perusteella nuorten hyvinvointiin vaikuttavat arjenhallinnan taidot, mielenterveyteen liittyvät haasteet, ihmissuhteet sekä suuret ryhmäkoot ja resurssien puute. Seurakunnan kanssa tehtävä yhteistyö voisi täydentää oppilaitoksen opiskeluhoollon palveluja, tarjoamalla matalankynnyksen tukea, keskusteluapua ja yhteisöllistä toimintaa. Seurakunnan toiminta voisi olla erityisen merkityksellistä esimerkiksi nuorille, jotka eivät hakeudu virallisiin opiskeluhoollon palveluihin tai kokevat niiden saavutettavuuden haasteelliseksi.

## 9 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen haastatteluun osallistui kaksi Keudan opettajaa, yksi opiskeluhoollon jäsen sekä yksi Keravan seurakunnan työntekijä. Kyseiset haastateltavat valikoitiin heidän ammattinsa sekä heidän aikataulunsa mahdollisuuksien mukaan. Haastattelut toteutettiin Teamsissä yksilöhaastatteluina, johon oltiin yhdessä haastateltavan kanssa sopineet sähköpostin kautta ajankohdan hänelle sopivaan aikaan. Tätä ennen kaikki osallistujat saivat kirjallisen tietosuojailmoituksen ja informointikirjeen haastatteluun osallistumisesta, jossa kerrotaan tutkimuksen tarkoitus, osallistumisen vapaaehtoisuus ja oikeus keskeyttää osallistuminen milloin tahansa. Ihmiseen kohdistuvassa tutkimuksessa keskeistä on tutkittavien luottamus, mikä edellyttää heidän ihmisarvonsa ja oikeuksien kunnioittamista. Tutkijan on tärkeää perehtyä tutkittavaan yhteisöön ja sen taustoihin, jotta mahdolliset haitat voidaan minimoida. (TENK, 2019.) Tutkimus on tehty Keudan ohjeistuksen mukaisesti, ja tutkimuslupa on haettu 4.11.2025 ja saatu 24.11.2025 ennen aineiston keruuta.

Haastattelu tilanteen alussa varmistettiin, että haastateltava oli perehtynyt informointikirjeeseen (Liite 1) ja pyysimme vielä suullista suostumusta haastattelun litterointiin Teamsin omalla tekoäly litterointi työkalulla sekä haastattelun äänittämiseen älypuhelimien kanssa.

Opettajille Teamsin käyttö oli luontevaa, koska ovat käyttäneet sitä opettamiseen ja muuhun työn tekoon. Opiskeluhuollon työntekijälle ja seurakunnan työntekijälle Teams oli myös luonteva työkalu. Kaikissa haastattelu tilanteissa pyrittiin tekemään haastateltavalle turvallisen tilan.

Analyysivaiheessa varmistetaan, ettei yksittäisiä henkilöitä tai kouluyhteisöjä voida tunnistaa. Vaikka tutkimuksessa ei käytetä haastateltavien henkilötietoja, voi heidät tunnistaa esimerkiksi Keudan eri oppiaineiden opettamisen takia. Lisäksi Keravan seurakunnan työntekijä ja opiskeluhuollon työntekijälle mainitsimme tästä informaatiokirjeessä. Eettisesti tärkeää on myös, että käsitellään nuorten hyvinvointiin liittyviä aiheita kunnioittavasti ja herkästi, leimaamatta tai yleistämättä. Tutkimus pohjautuu avoimeen, arvostavaan ja syrjimättömään lähestymistapaan. Tutkimukseen osallistuminen perustuu aina tietoon annettuun suostumukseen, ja tutkittavalla on oikeus osallistua vapaaehtoisesti, kieltäytyä tai keskeyttää osallistumisensa ilman seurauksia. Lisäksi tutkittava voi milloin tahansa peruuttaa suostumuksensa. (TENK, 2019. s. 8–9.) Jos tutkittava haluaisi peruuttaa osallistumisensa, poistettaisiin kaikki materiaali, joka oli kerätty eikä hänen osallistumisensa näkyisi millään tavalla opinnäytetyössä.

Tutkijan oma positio suhteessa tutkimukseen on myös tärkeä näkökulma eettisyyden ja luotettavuuden kannalta. Täytyy olla perillä ennakkokäsityksistä ja kokemuksista nuorten hyvinvointiin liittyen, ja käsittelemään aineistoja mahdollisimman puolueettomasti. Lisäksi aineiston tarkka dokumentointi ja selkeä analyysi auttavat tekemään tutkimuksesta luotettavan ja uskottavan (Tietoarkisto, KvaliMOTV; Tutkija peilin edessä -antologia, 2019, i.a.).

Haastattelut toteutettiin Teamsin välityksellä, millä saattoi olla vaikutusta tuloksiin. Haastateltavat olivat hyvin luonnollisia, ja kommunikointi heidän

kanssaan oli sujuvaa. Haastattelun tulosten luotettavuuteen vaikutti se, että varsinkin koulun puolelta osallistuneet tunnistivat oppilaissa ja kouluympäristössä samoja ongelmia, kuten puutteelliset elintavat, sosiaaliset suhteet, koulu käyttäytyminen, mielenterveydelliset ongelmat sekä liian isot ryhmäkoot. Haastatteluissa tuli myös ilmi, miten tärkeän aiheen äärellä ollaan ja kuinka siihen tulisi tehdä muutos. Tässä opinnäytetyössä haastateltiin vain 3 Keudan henkilökunnan jäsentä yhdestä ammattioppilaitoksesta Keravalla. Joidenkin muiden Keudan eri yksiköiden ammattilaisten kokemukset ammattioppilaitoksen oppilaiden hyvinvoinnista voivat olla erilaiset. Haastattelut antoivat kuitenkin konkreettista esimerkkiä siitä, mitä haasteita on havaittavissa ammattioppilaitoksen ja minkälaisia ratkaisuja niihin pitäisi saada.

## 10 POHDINTA

### 10.1 Johtopäätökset

Haastattelujen tulosten mukaan ammattioppilaitoksen opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavat monet eri tekijät. Tärkeimmiksi teemoiksi nousivat kuitenkin suuret opetusryhmät, nuorten arjenhallinnan taidot sekä oppilaitoksen tekemät hyvinvointia tukevat toimet. Haastattelujen avulla lisättiin ymmärrystä siitä, miten nuoria tuetaan koulussa ja koulun ulkopuolella, millaisia käytäntöjä on käytössä sekä millaisia kehittämistarpeita työntekijät havaitsevat.

Tuloksista käy ilmi, että suuret ryhmäkoot kuormittavat opiskelijoita. Erityisesti opiskelijat, joilla on keskittymis- tai oppimisvaikeuksia, kokevat suuret ryhmäkoot haastaviksi. Pienemmät ryhmäkoot auttaisivat opiskelijoita keskittymään paremmin. Haastateltavat toivat kuitenkin esiin, että pienryhmäopetusta on vaikea järjestää, koska opettajia ja muita resursseja on rajallisesti. Tuloksissa korostuu vahvasti, miten paljon opiskelijat ovat muuttuneet vuosien aikana.

Ammattilaisten pohdinnoissa kuuluu varsinkin se, että resurssit eivät riitä siihen, että jokainen opiskelija saisi esimerkiksi tarpeeksi tukea opiskeluun tai tarpeeksi rauhaa luokassa opiskeluun.

Myös opetushallituksen selvitykset osoittavat, että opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa ja opiskeluhuoltopalvelujen saatavuudessa on eroja oppilaitosten välillä, ja erityisesti ammattilaisessa koulutuksessa palvelut ovat heikommin saatavilla kuin lukiossa. Tämä viittaa siihen, että resurssien riittävyys vaikuttaa merkittävästi opiskelijoiden saamaan tukeen ja hyvinvointia edistävien toimintojen toteuttamiseen (Opetushallitus, 2023).

Nuorten arjenhallinnan taidot ovat tärkeä osa hyvinvointia. Haastateltavat ammattilaiset kertoivat, että opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavat esimerkiksi, ihmissuhteet, perhetilanteet, ahdistuneisuus, päihteiden käyttö ja omasta terveydestä huolehtiminen. Nuorten sitoutuminen omaan terveyteensä, esimerkiksi terveystarkastuksiin sitoutuminen, oli osin heikkoa. Tämä kertoo siitä, että nuoret tarvitsevat tukea arjen taitojen harjoitteluun ja vastuunottoon.

Nuorten mielenterveyttä ja hyvinvointia voidaan vahvistaa arkisilla teoilla, kuten riittävällä levolla, liikunnalla, ravinnolla sosiaalisilla suhteilla ja mielekkäällä vapaa-ajalla. MIELI ry (i.a.) korostaa, että mielenterveyden tukeminen on myös arjentaitojen vahvistamista, kuten ajankäytönhallintaa, vuorovaikutustaitoja ja itsestä huolehtimista.

Oppilaitoksessa tehdään myös monia asioita opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteisölliset tapahtumat ja matalankynnyksen kohtaamispaikat lisäävät osallisuutta ja voivat ehkäistä yksinäisyyttä. Maksuton aamupuuro tukee opiskelijoiden jaksamista. Lisäksi jatkuva ohjaus ja pysyvä opettaja vahvistavat luottamuksellista suhdetta, mikä lisää opiskelijoiden turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia.

Keudan tulisi lisätä yksilöllistä oppilaan kohtaamista ja tukemista sekä pitää yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia yllä. Nuoret voivat kokea oppitunnit liittyen hyvinvointiin paasaamisena tai itsestään selvien asioiden läpi käymisenä, jolloin

myös asioiden oppimisen kiinnostus laskee merkittävästi. Ja saattaa vaikuttaa jopa omasta terveydestä huolehtimiseen.

Opiskelijoille voisi järjestää arjen hallintaan taitoihin, hyvinvointiin lisäämiseen, mielenterveysteen liittyviä oppitunteja tai työpajoja, joissa opiskelijoiden ääni olisi vahvasti esillä. Esimerkiksi opettajat voisivat yhdessä opiskelijoiden kanssa järjestää messuja muutaman kerran vuodessa, joissa kierreltäisiin oppilaiden itse kehittämisiä pisteitä liittyen eri hyvinvoinnin aiheisiin. Annettaisiin opiskelijoille aiheet, ja he saivat itse lähteä kehittämään siihen liittyvän pisteen. Pisteet voivat olla muita aktivoivia, teoria pohjaisia tai tietopankkeja. Tämä saisi opiskelijoille tietämystä lisääntymään, oppiminen tapahtuisi opiskelijoiden omalla tavalla sekä opettaja-opiskelija suhde kasvaisi vielä merkityksellisemmäksi. Monelle nuorelle konkreettinen tekeminen voi olla parempi oppimisen keino, kuin teorian harjoittelu.

## 10.2 Keudan ja seurakunnan yhteistyön lisääminen

Tulevina ammattilaisina tämä nykyinen Keudan ammattioppilaitoksen tilanne kuulostaa huolestuttavalta. Tilanteesta ollaan selkeästi tietoisia, mutta ei välttämättä vielä kunnolla tiedetä mitä tai miten sitä pitäisi lähteä korjaamaan. Sosionomeina meidän työvälinaamme on kohtaamisen taito. Ammattioppilaitoksen voitaisiin lisätä opiskelijan yksilöllistä kohtaamista ja tällä tavoin lähteä pohtimaan hänelle parasta suuntaa opinnoissa. Tuotaisiin enemmän opiskelijoiden ääni kuuluviin, että miten juuri he haluavat tulla kohdatuksi ja millä tavoin he kokevat opinnot kotona ja koulussa? Voi olla suuri ero, miten kotona tuetaan opinnoissa verrattaen kouluympäristössä.

Jos Keudan ammattioppilaitokseen lisätäisiin näkyvämmäksi Keravan seurakunnan työ, tulisiko oppilaiden hyvinvointiin muutosta koulu arjessa? Keravan seurakunta tarjoaa esimerkiksi Wanhat nimistä kerhoa, jossa kokoontuu jo peruskoulun käyneet nuoret viettämään iltaa sekä Saapas-kerhoa, jonne voi matalalla kynnyksellä mennä viettämään aikaa tai keskustelemaan turvalliselle aikuiselle. (Keravan Seurakunta, i.a.) Jos toiminnan näkyvyyttä nuorten

keskuudessa lisättäisiin, nuoret voisivat löytää esimerkiksi opiskeluun apua, mielenterveydellisiin ongelmiin juttelu seuraa tai opintojen kanssa oleviin ongelmiin ratkaisun. Keudan ammattilaiset eivät tällä hetkellä havaitse seurakunnan toimintaa Keudan tiloissa, vaikka seurakunnan työntekijä sanoi, että sitä on. Koulun olisi lisättävä henkilökunnan tietoisuutta seurakunnan työstä koulun tiloissa, jotta saataisiin aikaan parempaa yhteistyötä ja nuorille tieto seurakunnan tapahtumista sekä matalan kynnyksen palveluista.

### 10.3 Ammatillinen kasvu opinnäytetyön jälkeen

Ammatillisin kasvun näkökulmasta tämä opinnäytetyö vahvisti meitä sosionomin osaamiselle määriteltyjä kompetenssien osalta, erityisesti asiakaslehtisyydessä, eettisessä osaamisessa, yhteiskunnallisessa ymmärryksessä sekä yhteistyö ja verkostotyön taidoissa (SOAMK, 2023). Työskentely nuorten hyvinvoinnin teemojen parissa lisäsi ymmärrystä siitä, miten monet tekijät, kuten mielenterveys, ihmissuhteet, perhetilanteet ja oppimisympäristöt, vaikuttavat nuorten arjenhallintaan, jaksamiseen ja oppimiseen. Yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen tavoitteellinen tukeminen erilaisissa ja vaihtelevissa elämäntilanteissa kuuluu osaksi sosiaalialan kompetensseja (SOAMK, 2023). Nuorten hyvinvoinnin ymmärtämisen lisäksi opinnäytetyössä tutkittiin, miten pystyttäisiin tukemaan nuoria hyvinvoinnin kanssa ja saataisiin aikaa pysyvä muutos nuorten hyvinvoinnissa. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseissa (2023) korostetaan, että hyvinvoinnin riski- ja suojatekijöiden löytäminen ja ennaltaehkäisevän työn hyödyntäminen ja varhaisen tuen keinot ovat vahva osa hyvinvoinnin tukemista ja sosiaalialan asiakastyön osaamista.

Opinnäytetyöprosessi kehitti kykyä tarkastella ilmiöitä tutkimuksellisesta näkökulmasta. Haastatteluaineiston kerääminen ja analysointi vahvisti taitoa tunnistaa nuorten hyvinvointiin liittyviä keskeisiä teemoja ja ymmärtämään paremmin, miten nämä teemat näkyvät nuorten arjessa ja oppimisessa. Lisäksi opinnäytetyö vahvisti ymmärrystä moniammatillisen yhteistyön merkityksestä ja tärkeydestä. Toimiminen monialaisissa tiimeissä ja työyhteisöissä on merkittävä osa sosiaalialan osaamista, sekä ymmärrys siitä, miten työssä voi hyödyntää

alueellisten, kansallisten ja kansavälisten verkostojen yhteistyötä oma työn tukemiseksi (SOAMK, 2023). Yhteistyö eri ammattilaisten kanssa lisäsi valmiuksiamme toimia verkostoissa ja tukea nuoria kokonaisvaltaisesti. Samalla opimme hyödyntämään tutkimustietoa käytännön tuen tukena. Opinnäytetyö lisäsi ammatillista itsetuntemusta ja auttoi tunnistamaan omia vahvuuksia sekä kehittämiskohteita tulevana ammattilaisena

Kirkon nuorisotyö korostui opinnäytetyössä nuorilähtöisyytenä, työn aiheessa korostui ammattilaisten äänen lisäksi nuorten tulevaisuuden tukeminen sekä miten, ammattioppilaitos pystyisi ottamaan toimintaansa enemmän nuorten ääntä mukaan. Kirkon nuorisotyönohjaajan työssä painotetaan lasten, nuorten ja perheiden kohtaamista sekä kokonaisvaltaisen kasvun tukemista yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Kasvatustyössä korostetaan, miten yhdessä tekeminen ja oleminen sekä fyysisen, henkisen ja hengellisen kasvun turvaaminen ovat osa kasvurauhan saavuttamista. (EVL, i.a.) Opinnäytetyössä kannustetaan seurakunnan ja Keudan yhteistyön lisäämistä, jotta seurakunta ja sen tekemä työ tulisi tutuksi nuorten arkeen. Kirkon nuorisotyönohjaajana lapsia ja nuoria rohkaistaan vahvistamaan heidän osallisuuttaan seurakunnanjäsenenä ja seurakuntalaisuuttaan monipuolisilla keinoilla (EVL, i.a.). Monelle nuorelle seurakunnan työ voi olla tuntematonta ennen rippikouluun lähtemistä, joten seurakunnan työn näkeminen ammattioppilaitoksen käytävillä voi laskea ennakko oletuksia seurakuntaa kohtaan. Kirkon nuorisotyöntekijä antaa tukea ja ohjausta lapsien ja nuorten uskonto- ja katsomusdialogitaidoissa sekä pyrkii havaitsemaan kehityksen vaiheet lasten ja nuorten uskonnon ja katsomuksien kasvamisessa (EVL, i.a.).

## LÄHTEET

- Eskola, J., Lätti, J. & Vastamäki, J. (2018). Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa R. Valli (toim.), Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistokeruu: virikkeitä aloittelevalla tutkijalla (s. 27–51). PS-kustannus. Saatavilla: [https://www.researchgate.net/publication/359760748\\_Teemahaastattelu\\_Lyhyt\\_selviytymisopas](https://www.researchgate.net/publication/359760748_Teemahaastattelu_Lyhyt_selviytymisopas).
- EVL. (i.a.). *Nuorisotyönohjaajan ydinosaamiskuvaus*. Saatavilla 9.4.2026 <https://kirkonydinosaaminen.fi/nuorisotyönohjaaja.html>
- Ikonen, H. (2017). *Puhelinhaastattelu*. Teoksessa M. Hyvärinen, P. Nikander, & J. Ruusuvaara (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Vastapaino.
- Keravan seurakunta. (i.a.). *Nuorille*. Saatavilla 26.2.2026 <https://www.keravanseurakunta.fi/tule-mukaan/nuorille>
- Kestilä, L., Karvonen, S., Parikka, S., Seppänen, J., Haapakorva, P. & Sutela, E. (2019). *Nuorten hyvinvoinnin erot. Terveiden ja hyvinvoinnin laitosten*. Suomalainen hyvinvointi -sarja, SH 2018\_7. Saatavilla: [https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137686/SH%202018\\_7%20Nuorten%20hyvinvoinnin%20erot%20\\_%20L%20Kestil%C3%A4%20et%20al.pdf?sequence=1](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137686/SH%202018_7%20Nuorten%20hyvinvoinnin%20erot%20_%20L%20Kestil%C3%A4%20et%20al.pdf?sequence=1)
- Keuda opiskeluhoitosuunnitelma. (2025). *Suunnitelma Keudan opiskelijoiden ja opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tukemiseksi*. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä. Saatavilla 27.1.2026 [Keuda-Opiskeluhoitosuunnitelma-2.pdf](https://www.keuda.fi/keuda/opiskeluhoitosuunnitelma-2.pdf)
- Keuda. (i.a.). *Ammatillista koulutusta Keski-Uudellamaalla*. Saatavilla 31.10.2025: [https://www.keuda.fi/?gad\\_source=1&gad\\_campaignid=20799092293&gbraid=0AAAAADZIOZCXjrgfwCkydoL4kNvHmWsy&gclid=EA1a1QobChMI8sb8y\\_blkAMVrBeiAx1q8DCCEAAYASAAEgIycPD\\_BwE](https://www.keuda.fi/?gad_source=1&gad_campaignid=20799092293&gbraid=0AAAAADZIOZCXjrgfwCkydoL4kNvHmWsy&gclid=EA1a1QobChMI8sb8y_blkAMVrBeiAx1q8DCCEAAYASAAEgIycPD_BwE)
- Keuda. (i.a.). *Tietoa Keudasta*. Saatavilla 12.3.2026 <https://www.keuda.fi/keuda/tietoa-keudasta/>

- Keuda. (i.a.). *Tukea opiskeluun*. Saatavilla 27.2.2026 [Tukea opiskeluun — Keuda](#)
- Korkeamäki, J., Parkkila, M. & Poutiainen, E. (2023). *Toisen ja korkea-asteen opiskelijoiden mielenterveysongelmien yhteys koettuun opintosuoriutumiseen, sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tuen hakemiseen ja saamiseen*. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023021026811>
- L 1287/2013. *Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki* 30.12.2013/1287. <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2013/1287>
- L 1287/2013. *Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki*. 31.12.2013/1287. <https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2013/1287/ajantasa/2025-12-22/fin>
- Lintu. (i.a.). *Laadullinen tutkimus: Tehokasmenetelmä syvälliseen ymmärrykseen*. Saatavilla 17.11.2025 <https://www.lintu.info/laadullinen-tutkimus/>
- Martela, F. (2022). *Hyvinvoinnin mittaus edellyttää hyvinvoinnin teoriaa – Erik Allardt'n hyvinvoinnin ulottuvuudet päivitettyinä nykyaikaan. Yhteiskuntapolitiikka*, 87(5–6), 565–572. Saatavilla: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022112366604>
- Morikawa, A. (2024). *Eksistentiaalisen hyvinvoinnin tuki*. Artikkel. Itä-Suomen yliopisto. Saatavilla 16.3.2026 <https://journal.fi/tatt/article/view/144587/94687>
- Morikawa, A. (2025). *Kirkon työntekijöiden rooli oppilaitoksissa tärkeä mutta vaatii molemminpuolista ymmärrystä*. Artikkel. Itä-Suomen yliopisto. Saatavilla 15.3.2026 <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/kirkon-tyontekijoiden-rooli-oppilaitoksissa-tarkea-mutta-vaatii-molemminpuolista-ymmarrysta>
- Opetushallitus. (2023, 21.9.). *Kouluterveyskysely 2023: Kouluilla ja oppilaitoksilla on näköalapaikka lasten ja nuorten hyvinvointiin*. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2023/kouluterveyskysely-2023-kouluilla-ja-oppilaitoksilla-nakoalapaikka-lasten-ja-nuorten>
- Opetushallitus. (2023, 9.5.). *Opiskeluhoitopalvelujen saatavuus lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa vaihtelee- liikuntaa tulisi lisätä toisella asteella*. Saatavilla:

- <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2023/opiskeluhoitopalvelujen-saatavuus-lukioissa-ja-ammattillisessa-koulutuksessa-vaihtelee>
- Opetushallitus. (2025). *Opiskelijan hyvinvointia ja tuki ammatillisessa koulutuksessa*. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelijan-hyvinvointi-ja-tuki-ammattillisessa-koulutuksessa>
- Opetushallitus. (2026). *Opiskelijan tuki ammatillisessa koulutuksessa*. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelijan-tuki-ammattillisessa-koulutuksessa>
- Parhiala, P. (2020). *Kouluhyvinvointi – miten voidaan tukea ja mitä tehdä, kun ongelmia ilmenee?* [Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto]. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti, 30(3). Jyväskylän yliopisto. Saatavilla: [https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2022/10/Bulletin\\_3\\_2020\\_4-11.pdf](https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2022/10/Bulletin_3_2020_4-11.pdf)
- Seurankuntalainen. (2025). *Tuore väitöstutkimus: Toimiva yhteistyö kirkon ja oppilaitoksen välillä tukee opiskelijoiden eksistentiaalista hyvinvointia*. Saatavilla 24.2.2026 <https://www.seurakuntalainen.fi/uutiset/tuore-vaitostutkimus-toimiva-yhteistyö-kirkon-ja-oppilaitoksen-valilla-tukee-opiskelijoiden-eksistentiaalista-hyvinvointia/>
- SOAMK. (20.4.2023). *Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit*. Saatavilla 28.3.2026 <https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/wp-content/uploads/2023/04/SOSIAALIALAN-AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN-KOMPETENSSIT-2023.pdf>
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.). *Koulu ja kirkko työskentelevät yhdessä*. Saatavilla 27.2.2026 <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/koulu-ja-kirkko/>
- Suomen Mielenterveys ry. (i.a.). *Arjenmielen hyvinvoinnin taidot*. Saatavilla 19.2.2026 <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/mielenterveys-ja-arjen-aidot/>
- THL. (2024). *Keskeisiä käsitteitä – Hyvinvointi ja terveyden edistäminen*. Saatavilla 24.11.2025: <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointi-ja-terveyserot/keskeisia-kasitteita>
- Tietoarkisto (FSD). *KvaliMOTV: Tutkimuksen arviointi – Reflektointia*.

*Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa [Ohje]. Saatavilla 26.11.2025:*

[https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden\\_eettisen\\_ennakoarvioinnin\\_ohje\\_2020.pdf](https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf)

Virtanen, M. (2018). *Digitaalinen oppiminen ja sen vaikutukset.* [Online].

Opetushallitus. Saatavilla 29.9.2025

[https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116030/URN\\_ISBN\\_978-952-302-162-4.pdf?sequence=1](https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116030/URN_ISBN_978-952-302-162-4.pdf?sequence=1)

## LIITE 1. Informointikirje haastatteluun osallistuville

Hei!

Kiitos, kun haluat olla mukana toteuttamassa opinnäytetyötämme ”Ammattilaisen ääni ammattioppilaitoksen opiskelijoiden hyvinvoinnista”. Olemme kolme sosionomiopiskelijaa Diakonia-ammattikorkeakoulusta ja opinnäytetyömme tutkii, millä tavalla päivittäin nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset kokevat nuorten hyvinvoinnin kouluarjessa sekä vapaa-ajalla.

Opinnäytetyö tarkoitus on selvittää, miten koulun henkilökunta ja nuorten kanssa päivittäin koulussa työskentelevät ammattilaiset kokevat nuorten hyvinvoinnin tukemisen ja mitkä tekijät heidän mielestään vaikuttavat eniten nuorten jaksamiseen koulussa. Tavoitteena on ymmärtää, miten nuoria voidaan auttaa kokonaisvaltaisesti niin, että heidän hyvinvointinsa, jaksamisensa ja motivaationsa oppimiseen vahvistuvat koulun ammattilaisten tukemana. Kiinnostuksen kohteena on nykyajan nuorten kokema arki: millaisia haasteita he kokevat koulupäivissään ja millaiset tukimuodot toimivat heille parhaiten?

Haastattelut toteutetaan yksilöhaastatteluina Teamsissä. Haastattelut tallennetaan Teamsin litterointi työkalulla sekä nauhoittamalla puhelimella, jotta varmistamme tiedon aitona pysyvyyden. Nimenne pysyy anonyyminä opinnäytetyössä, mutta ammattinimike saattaa rikkoa anonymiteetin ja tehdä teistä tunnistettavan. Haastatteluaineisto säilytetään tietoturvallisesti ja tuhoetaan opinnäytetyön valmistuttua. Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista, ja haastattelun voi keskeyttää milloin vain ilman perusteluja. Kysymyksiin voi halutessaan jättää vastaamatta.

Haluamme ammattilaisten ammattitaidon ja ääneen näkyviin enemmän, ja teidän osallisuutenne on meille erittäin tärkeää. Nuoret tarvitsevat tukea arjessa ja siksi ammattilaisten olomassa olo on korvaamatonta!

Kiitämme mielenkiinnosta,

Annika Koskinen, [Annika.Koskinen@student.diak.fi](mailto:Annika.Koskinen@student.diak.fi)

Vilma Huovinen, Vilma.Huovinen@student.diak.fi

Janna Koski, Janna.Koski@student.diak.fi

## LIITE 2. Opettajien haastattelukysymykset

1. Miten kuvailisit Keudan opiskelijoiden tämänhetkistä hyvinvointia omasta näkökulmastasi? (Henkinen/fyysinen)
2. Millainen merkitys opettaja–opiskelijasuhteella on opintoihin sitoutumisessa?
3. Missä opintojen vaiheessa opiskelijat tarvitsevat eniten tukea jaksamiseensa ja opintojen jatkamiseen?
4. Millaiset varhaiset merkit viittaavat siihen, että opiskelijan hyvinvointi tai kiinnittyminen opintoihin on heikkenemässä, ja keskeyttämisriski on kasvamassa?
5. Mitkä käytännöt, palvelut tai toimintatavat koet toimiviksi opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa?
6. Mitkä hyvinvointiin tai elämäntilanteeseen liittyvät haasteet altistavat erityisesti opintojen keskeyttämiselle, ja missä kohdin koulun mahdollisuudet tukea eivät enää riitä?
7. Miten eri ammattiryhmien (esim. opettajat, opiskeluhuolto, johto, nuorisotyö) välinen yhteistyö toimii hyvinvoinnin edistämisessä?
8. Millaisena näet koulun ja seurakunnan roolin opiskelijoiden tukena koulussa? Miten seurakunnan työ näkyy Keudassa?
9. Miten opiskelijat itse osallistuvat tai voisivat osallistua oman hyvinvointinsa edistämiseen koulussa?
10. Jos voisit muuttaa yhden asian Keudan opiskelijahuollossa nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta, mikä se olisi – ja miksi?

### LIITE 3. Seurakunnan työntekijän haastattelu kysymykset

1. Miten kuvailisit Keudan opiskelijoiden tämänhetkistä hyvinvointia oman työsi ja kohtaamiesi nuorten perusteella? (paino arjen havainnoissa ja kohtaamisissa)
2. Mitkä arjen tekijät vaikuttavat mielestäsi eniten ammattiin opiskelevien nuorten hyvinvointiin – sekä voimavaroja vahvistavasti että kuormittavasti?
3. Millaisissa tilanteissa huomaat nuoren tarvitsevan erityistä tai matalan kynnyksen tukea hyvinvointinsa suhteen? (esim. yksinäisyys, mieliala, elämänhallinta, kriisit)
4. Millaiset seurakunnan tai muun yhteistyön käytännöt ja toimintamuodot koet toimiviksi nuorten hyvinvoinnin tukemisessa?
5. Millaisia hyvinvointiin liittyviä haasteita kohtaat työssäsi, joihin nykyiset palvelut tai koulu yhteisön keinot eivät aina riitä?
6. Miten koet yhteistyön Keudan henkilöstön (opettajat, opiskeluhuolto, johto) ja seurakunnan välillä nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta? mikä toimii, ja missä olisi kehitettävää?
7. Millaisena näet seurakunnan roolin ammattiin opiskelevien nuorten tukena?
8. Miten seurakunnan erityisnuorisotyö näkyy tai voisi näkyä Keudassa?
9. Miten nuoret itse osallistuvat tai voisivat osallistua oman hyvinvointinsa edistämiseen seurakunnan tai koulun toiminnassa?

10. Jos saisit muuttaa yhden asian nuorten hyvinvointia tukevissa rakenteissa Keudassa tai sen yhteistyössä seurakunnan kanssa, mikä se olisi ja miksi?